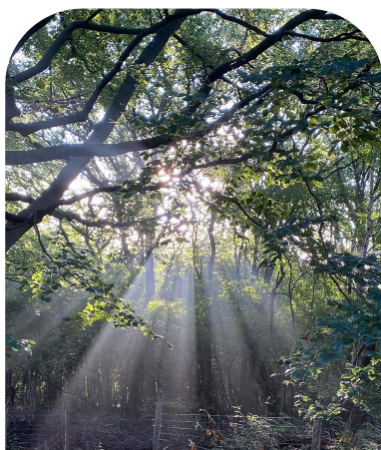

Programma 3. Leefomgeving

Inleiding

De onderhoudsplannen voor het beheer van de openbare ruimte (BOR) worden in samenhang met elkaar geactualiseerd. Uitgangspunt is dat de huidige kwaliteitsniveaus op alle aandachtsgebieden (infrastructuur, speelvoorzieningen, groenvoorziening, etc.) gehandhaafd worden. Burgerinitiatieven worden integraal getoetst op haalbaarheid en waar mogelijk ondersteund.

Woensdrecht is de groene gemeente op de Brabantse Wal die wordt bedreigd door extremere weersomstandigheden die kunnen leiden tot verdroging en wateroverlast. Hierdoor staan we voor een grote uitdaging en nemen we waar mogelijk, maatregelen in het kader van klimaatverandering en bevordering van biodiversiteit, gekoppeld aan educatie. We werken daarbij samen met betrokken partners.

Met het waterschap, onze agrariërs en landschapseigenaren spelen we in op de actualiteit van de ontwikkelingen en maken we ons sterk voor het Woensdrechts landschap waarbij de natuur en de open polders behouden blijven.

Verbonden partijen en samenwerkingspartners

Bij de realisatie van doelstellingen en effecten in het programma Leefomgeving zijn de navolgende organisaties betrokken: dorpsplatforms, Saver NV, Werkvoorzieningschap (WVS-groep), Samenwerken aan water in Midden- en West-Brabant, Water- en klimaatkring West, Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord, Inkoopbureau West-Brabant, Waterschap Brabantse Delta, Waterwinbedrijf Evides, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Brabants Landschap, Defensie, Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO), Namiro, Benegora, Grenspark Kalmthoutse Heide, Provincie Noord-Brabant. Ook met buurgemeenten wordt regelmatig samengewerkt.

Wat geven we uit aan programma 3. Leefomgeving?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	2.591.726	81.738	2.673.464	3.226.191	552.727
Lasten	-8.085.252	-855.040	-8.940.292	-9.367.214	-426.922
Saldo	-5.493.526	-773.302	-6.266.828	-6.141.023	125.805

3.1 Landschap en natuur

Wat wilden we bereiken?

<i>Borging en verbetering van de kwaliteit van landschap en natuur.</i>
--

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We dragen actief bij aan biodiversiteitsherstel door de realisatie van biodiverse landschappen en door meer en verschillende beplanting toe te passen.

Stand van zaken

Deze maatregel is in 2024 vorm gegeven door het toepassen van diverse beplantingen in kader van het project Augustijnenstraat. In de voorbereidingen voor komende civiele projecten is het vergroten van de biodiversiteit een uitgangspunt. Landschapsprojecten worden in het kader van de Groenblauw Gebiedsgerichte Aanpak verder verkend.

De gemeente stimuleert via de ‘Stimuleringsregeling Landschap’ gebiedseigenaren om landschap en natuur in het buitengebied te versterken.

Stand van zaken

In 2024 zijn in samenwerking met het coördinatiepunt wederom meerdere landschapsprojecten in het buitengebied gefinancierd. Dit betreffen enkele akkerranden en een plantproject met bomen en heesters in Calfven.

Binnen bestekken en projecten passen we actief maatregelen toe om hogere ecologische-natuurwaarden te bereiken.

Stand van zaken

In het civiele project van de Augustijnenstraat in Ossendrecht zijn inheemse bomen aangeplant, is met kruidenrijke mixen gewerkt en er zijn insectenhôtels geplaatst.

Wat wilden we bereiken?

<i>Aanpak van droogteproblematiek, natuurherstel en de landbouwtransitie.</i>
--

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We participeren in de Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) waarbij we samen met gebiedspartners inzetten op mee-koppel-kansen.

Stand van zaken

In 2024 is de visievormingsfase afgerond en zijn verdere stappen gezet voor een verdieping op de visie evenals de planuitwerkingsfase.

We starten met het uitvoeren van de maatregelen zoals genoemd in de Natuurdoelanalyses (NDA's) om, in samenwerking met onze gebiedspartners, doelstellingen te behalen.

Stand van zaken

De uitwerking van de natuurdoelanalyse (NDA) wordt geïntegreerd in het proces van de Groenblauwe Gebiedsgerichte Aanpak en is gestart in 2024. Er zijn nog geen concrete maatregelen tot uitvoering gebracht.

Samen met partners, in het bijzonder Waterschap Brabantse Delta, starten we de initiatieffase voor het project Walwater.

Stand van zaken

In samenwerking met het waterschap zijn acties en maatregelen verkend in het kader van droogtebestrijding. Een van die acties is het plaatsen van een extra stuw in de Kooisloot, deze is inmiddels gerealiseerd.

Wat geven we uit aan 3.1 Landschap en natuur?

Het merendeel van de baten en lasten die een oorzakelijk verband hebben met dit product worden verantwoord op product 3.3 Beheer openbaar gebied en 5.8 Overhead. In dit product zijn geen baten begroot.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Lasten	-3.618	-45.599	-49.217	-25.677	23.540

Wat veroorzaakt het verschil?

Acties vanuit de Groene Agenda zijn ofwel op andere wijze ingericht ofwel op gebied van uitvoering doorgeschoven naar 2025.

3.2 Milieu en duurzaamheid

Wat wilden we bereiken?

<i>We geven samen met onze inwoners invulling aan de energietransitie.</i>
--

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Uitvoering geven aan de ambities zoals vastgesteld in de Warmtevisie (verkenning en uitvoering 2023-2030).

Stand van zaken

Het pilotproject dat in 2022 en 2023 in Huijbergen is uitgevoerd heeft ons inzichten gegeven waarmee we hebben besloten om met het isolatieproject verder te gaan via een gemeente brede aanpak binnen het Nationaal Isolatie Programma (NIP). In dat kader wordt gewerkt langs drie sporen waarbij eigenaren van woningen met D/E/F/G label subsidie ontvangen in de vorm van een doe-het-zelf-kadobon, maatwerkadvies of isolatieadvies. In 2024 is een aanbestedingstraject gestart doorlopen en inmiddels afgerond. De verdere uitwerking van de uitvoering vindt in 2025 plaats.

We geven uitvoering aan isolatiemaatregelen zoals beoogd in het Nationaal Investerings Programma (NIP).

Stand van zaken

Wij geven het landelijke Nationaal Isolatie Programma (NIP) vorm langs drie mogelijke keuzes. In dat kader hebben inwoners zelf de keuze of ze subsidie willen ontvangen voor het uitvoeren van isolerende maatregelen, of dat ze een isolatieadvies op maat wensen of dat ze een doe het zelf cadeau bon wensen te ontvangen. De regeling staat open voor alle woningbezitters met woningen met energielabel D/E/F/G. In 2024 is de hele voorbereiding van het traject doorlopen inclusief het aanbestedingsproces. De uitvoering start tweede helft van 2025.

We ondersteunen inwoners in verduurzamingsmaatregelen met concrete instrumenten zoals via het geven van voorlichting, de stimuleringsleningen, de inzet van energiecoaches en een klusbus en de toekenning van subsidies en cadeaukaarten.

Stand van zaken

In totaal hebben 618 huishoudens van de 930 huishoudens de cadeaukaart voor aanschaf van een energiezuinig huishoudelijk apparaat gebruikt. Deze actie is in 2024 afgerond. In het voorjaar van 2024 is gestart met een pilot voor Energiefixers. In deze pilot zijn 320 woningen met energielabel F of G geregistreerd waar een Energiefixer langs kan komen voor het uitvoeren van kleinschalige verduurzamingsmaatregelen.

Wat wilden we bereiken?

De gemeente ontwikkelt beleid gericht op een duurzame toekomst.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We stellen een Regionale Energie Strategie (RES) 2.0 op.

Stand van zaken

De RES 2.0 (nieuwe naam: Regionaal Plan Energiesysteem (RPE): West Brabant Energie in Balans (WBEB)) is opgesteld en ligt in het eerste kwartaal 2025 bij de Raad voor het ophalen van wensen en bedenkingen. In het tweede kwartaal van 2025 ligt deze ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad.

We herijken de bestaande Duurzaamheidsvisie en stellen een nieuw Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid op.

Stand van zaken

De Duurzaamheidsvisie is herijkt in 2024 en ter besluitvorming aan de gemeenteraad aangeboden. Tevens is een uitvoeringsprogramma duurzaamheid vastgesteld.

Wat wilden we bereiken?

De gemeente ondersteunt de verduurzaming van bedrijven en bedrijventerreinen.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We denken mee in het Opwek Energie op Rijksgrond traject (OER-traject) en ondersteunen de verdere verduurzaming van de vliegbasis en Business Park Aviolanda.

Stand van zaken

In 2024 zijn de eerste gesprekken gevoerd tussen de gemeente Woensdrecht, de vliegbasis en Business Park Aviolanda (BPA) over de verduurzaming van de vliegbasis en het BPA. Daarnaast hebben we met het BPA onze beide uitvoeringsprogramma's duurzaamheid op elkaar afgestemd.

We spelen een coördinerende en verbindende rol bij de verduurzaming van bedrijventerreinen door het aanreiken van tools en het versterken van de onderlinge contacten tussen bedrijven.

Stand van zaken

Om bedrijven versneld te laten verduurzamen, heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) de Specifieke Uitkering 'Bedrijfsmatig Vastgoed' opgezet. Voor het programma gericht op het organiseren van de verduurzaming van bedrijventerreinen gaan we met middelen uit deze regeling inzetten op de versterking van de organisatiegraad/verduurzaming op de bedrijventerreinen de Kooi en Driehoeven.

Wat geven we uit aan 3.2 Milieu en duurzaamheid?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	10.000	-7.500	2.500	6.050	3.550
Lasten	-443.730	-69.534	-513.264	-393.926	119.338
Saldo	-433.730	-77.034	-510.764	-387.876	122.888

Wat veroorzaakt het verschil?

Energiearmoede: In 2023 zijn financieel kwetsbare inwoners geholpen door middel van een witgoedregeling waarbij inwoners energie kunnen besparen door middel van de aanschaf van nieuw witgoed via een cadeaubon. De actie was heel succesvol. In 2024 is de regeling financieel afgewikkeld.

Voor het onderdeel duurzaamheid algemeen zijn in 2024 nog geen subsidies voor verduurzamingsmaatregelen verstrekt omdat het doorlopen van diverse aanbestedingstrajecten tot vertraging heeft geleid. inmiddels zijn die afgerond. De uitvoering van dit Nationaal Isolatieprogramma start in 2025. Op het krediet 'opstellen / uitvoeren warmtevisie' zijn in 2024 geen uitgaven verricht met als gevolg dat de geraamde afschrijvingslasten niet zijn gerealiseerd.

Voor het onderdeel van de ongedierte bestrijding zijn er minder kosten gemaakt dan begroot. De uitgaven zijn afhankelijk van het aantal overlast gevallen die minder hoog waren dan verwacht.

Voor het opstellen van een plan van aanpak voor stikstof-natuurdoelanalyses (NDA) was een budget gereserveerd, gericht op zowel het proces als de uitvoering van maatregelen uit de Natuurdoelanalyse Brabantse Wal. Hoewel er procesmatig al stappen zijn gezet, is de daadwerkelijke uitvoering van de maatregelen nog niet gerealiseerd.

Door gestegen elektriciteitskosten van het meetpunt in Ossendrecht en de kosten van afvoer van gedumpt chemisch afval is meer uitgegeven dan begroot.

De OMWB heeft in 2024 meer verzoektaken uitgevoerd waardoor een overschrijding van het budget is ontstaan.

3.3 Beheer openbaar gebied

Wat wilden we bereiken?

<i>Onze inwoners leven in een schone, veilige en groene omgeving.</i>

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We zorgen voor het reguliere onderhoud van wegen, voet- en fietspaden.

Stand van zaken

Het betreft een doorlopend proces waarbij de wegen, voet- en fietspaden adequaat worden bijgehouden en voldoen aan de vastgestelde kwaliteitsniveaus. Jaarlijks worden twee grote projecten uitgevoerd en enkele kleinere projecten. Daarnaast wordt jaarlijks groot onderhoud gepleegd aan asfalt en de elementverhardingen.

We zorgen voor een goed functionerend en up to date rioolstelsel via de uitvoering van projecten zoals in de Grensstraat en de Verlengde Duinstraat.

Stand van zaken

De werkzaamheden aan het riool in de Grensstraat zijn gestart en volop in uitvoering. De aanpak van de Verlengde Duinstraat is in 2024 voorbereid.

We geven uitvoering aan het nieuwe beleids- en beheerplan openbare verlichting met als uitgangspunt verduurzaming van het openbare verlichtingsbestand.

Stand van zaken

In 2024 zijn we druk bezig geweest om ons areaal te moderniseren en vervangingsachterstanden in te lopen waardoor we nu een modern LED verlichtingsbestand hebben.

De komende jaren staan er nog vervangingen op de rol van conventionele armaturen.

Wat wilden we bereiken?

<i>Het openbaar gebied maken we toekomstbestendig.</i>
--

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Bij de uitvoering van werken kijken we vanuit een integrale benadering naar aspecten van duurzaamheid, biodiversiteit, natuur-inclusiviteit, circulariteit, beweegvriendelijkheid, klimaatgrilligheid en gezondheid.

Stand van zaken

Een treffende voorbeeld van een integrale benadering betreft het project in de Augustijnenstraat. Daar zijn verschillende maatregelen gerealiseerd vanuit verschillende aandachtsgebieden. Zo zijn er insectenhôtels geplaatst, is duurzame verlichting aangebracht en is een wadi gerealiseerd in combinatie met de plaatsing van speeltoestellen. Daarnaast zijn de gebruikte verhardingen waterdoorlatend en is het wegprofiel waterbergend uitgevoerd. Tenslotte is extra groen aangebracht en zijn bermen voorzien van insectenvriendelijke vegetatie.

Wat wilden we bereiken?

<i>We werken effectief en efficiënt samen met ketenpartners.</i>
--

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We vragen gezamenlijk subsidies aan waar mogelijk.

Stand van zaken

Er is subsidie aangevraagd en verkregen voor klimaatadaptieve maatregelen bij de herinrichting van de Augustijnenstraat. Een andere subsidie betreft verkeerstechnische aanpassingen en maatregelen rond het nieuwe IKC .

We stellen gezamenlijk beleids- beheer- en gebiedsplannen waar mogelijk.

Stand van zaken

Bij het opstellen van beleids- beheer- en gebiedsplannen hebben we onderzocht waar samenwerking mogelijk is. Zo is de visie op duurzaamheid ontwikkeld in nauwe samenwerking met Water, Klimaat, Groen en Landschap. Bij de ontwikkelde economische visie is breed gekeken naar aspecten op het gebied van economie, werkgelegenheid, recreatie, toerisme en mobiliteit. Op deze manier kunnen we afgewogen keuzes maken en de beschikbare middelen zo effectief mogelijk inzetten.

Wat geven we uit aan 3.3 Beheer openbaar gebied?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	2.344.457	86.000	2.430.457	2.504.864	74.407
Lasten	-5.753.059	-183.805	-5.936.864	-6.256.495	-319.631
Saldo	-3.408.602	-97.805	-3.506.407	-3.751.631	-245.224

Wat veroorzaakt het verschil?

Exploitatie en beheer riool

Hierbij is sprake van een aantal overschrijdingen als gevolg van extra rioolinspecties en de daaruit voortvloeiende extra kosten voor onderhoud en reparatie aan de riolen, deels wordt dit gecompenseerd door een overschot op de kosten van onderzoek en ontwikkeling maar het resultaat blijft negatief.

Openbaar groen

Deze post kent een positief resultaat. Dit wordt met name veroorzaakt door groenbudgetten die gekoppeld zijn aan uitgestelde civiele werkzaamheden die pas in 2025 uitgevoerd gaan worden hierdoor zijn de middelen voor 2024 niet benut en zullen later alsnog ingezet worden.

Ook op maaierwerkzaamheden is een positief resultaat te zien als gevolg van een extensiever maaibeleid en minder snel gestegen kosten voor onderhoud dan verwacht. De kosten voor de WVS zijn lager uitgevallen dan verwacht en geven derhalve een positief resultaat.

Waterlopen

Op onderhoud van waterlopen is sprake van een positief resultaat als gevolg van werkzaamheden die in 2024 niet of beperkt uitgevoerd zijn als gevolg van te weinig uitvoeringscapaciteit op dat moment.

Wegen straten en pleinen

Op deze post zijn meeropbrengsten bij de degeneratievergoeding die zijn ontvangen als gevolg van de vele graafwerkzaamheden door de nutsbedrijven in de gemeente.

Baten begraafplaatsen

De baten vanuit de begraafplaatsen zijn lager dan begroot en blijven dus achter bij de begroting,

3.4 Verkeer en vervoer

Wat wilden we bereiken?

<i>We geven uitvoering aan het GVVP 2021-2025</i>

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We herijken en actualiseren het uitvoeringsplan van het GVVP.

Stand van zaken

Het GVVP is in 2024 geëvalueerd. Herijking vindt plaats in 2025 bij het op te stellen Mobiliteitsplan als opvolger van het GVVP.

We voeren jaarschijf 2024 uit, al dan niet in combinatie met groot onderhoud of reconstructie projecten.

Stand van zaken

De uitvoering van de jaarschijf 2024, al dan niet in combinatie met groot onderhoud of reconstructieprojecten, is volgens de planning uitgevoerd. Zo zijn de Augustijnenstraat, en de Fortuinstraat opnieuw ingericht.

Wat wilden we bereiken?

<i>We zetten in op het behoud en zo mogelijk verbetering/uitbreiding van de bestaande OV-voorzieningen en ontwikkeling of versterking van (nieuwe) vervoersmodaliteiten.</i>
--

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Het stimuleren van deelvervoer (deelauto's).

Stand van zaken

In 2024 zijn er diverse gesprekken gevoerd met Arriva, de provincie en omliggende gemeentes met het oog op de komst van de nieuwe OV concessie. In dat verband is er onder meer uitvoerig gekeken naar de opstaphaltes voor invoer van het Bravoflex concept en de bereikbaarheid van de verschillende kernen. Een en ander heeft geresulteerd in de komst van drie opstaphaltes per 1 januari 2025.

De pilot voor deelauto's heeft in 2024 geen vervolg gekregen in verband met het ontbreken van voldoende animo in 2023.

Het realiseren van mobiliteitshubs.

Stand van zaken

Aanvankelijk hadden we grote verwachtingen over het nut en effect van mobiliteitshubs. In de praktijk bleek dat met name in gemeenten met een landelijk karakter, de auto een belangrijke rol speelt in de vervoersbehoefte van de inwoners. In combinatie met de geringe bevolkingsdichtheid is er onvoldoende draagvlak voor realisatie van dergelijke mobiliteitshubs. Kansrijk is wel de bushalte bij Aviolanda waar meer vraag en aanbod bij elkaar komen. Nader onderzoek loopt nog.

We voeren een actieve lobby richting provincie en vervoerders.

Stand van zaken

Met meerdere betrokkenen is actief gelobbyd om de buslijnen in de gemeente Woensdrecht te behouden. Deze inspanningen hebben geleid tot een positief resultaat. De gemeente is goed gepositioneerd voor de nieuwe OV-concessie, die in de zomer van 2025 van start gaat.

Wat wilden we bereiken?

<i>De verkeersveiligheid vergroten.</i>

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Het vergroten van de verkeersveiligheid in de directe omgeving van scholen.

Stand van zaken

Op verkeersveiligheid is ingezet langs twee wegen, enerzijds door fysieke maatregelen en anderzijds door voorlichting en advies. Zo hebben scholen via Brabants Verkeersveiligheids Label (BVL) en Totally traffic (TT) subsidies de mogelijkheid gekregen om zich te richten op verkeersveiligheidsactiviteiten via acties voor leerlingen zoals verkeersexamens. Daarnaast hebben wij via Veilig Verkeer Nederland een remwegdemonstratie georganiseerd, is de gehele buitenruimte van het IKC ingericht als een schoolzone, hebben er workshops plaatsgevonden over gebruik van mobieltjes in het verkeer en zijn er diverse zebrapaden aangelegd om de oversteekbaarheid en veiligheid te vergroten.

In gezamenlijkheid met inwoners en betrokken partners (VVN) acties uitvoeren om de veiligheid te vergroten.

Stand van zaken

Op ons verzoek heeft Veilig Verkeer Nederland (VVN) een remwegdemonstratie georganiseerd bij het IKC Fortuna. Daarnaast heeft een opfriscursus 'veilig fietsen voor ouderen' plaatsgevonden. Ook hebben meerdere overleggen met verkeerswerkgroepen uit de kernen plaatsgevonden om samen te werken aan verbeteringen in de verkeersveiligheid. Naar aanleiding daarvan is onder meer voor de

Raadhuisstraat een verkeerskundig onderzoek uitgevoerd en worden in 2025 twee extra zebrapaden aangelegd.

Wat geven we uit aan 3.4 Verkeer en vervoer?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Vershil 2024
Baten	24.217	0	24.217	69.458	45.241
Lasten	-707.075	-25.600	-732.675	-779.560	-46.885
Saldo	-682.858	-25.600	-708.458	-710.102	-1.644

Wat veroorzaakt het verschil?

Er is een overschrijding op kosten van elektriciteitsverbruik op de openbare verlichting, dit als gevolg van de hogere energieprijzen. Ook zijn er extra kosten geweest door de aanschaf van een matrixbord. Daarnaast zijn er kosten gemaakt voor de aanleg van een zebrapad op de Huijbergseweg/Kloosterstraat die niet waren begroot.

Na een claim hebben wij een deel van het betaalde budget via de verzekering teruggekregen. Bij verkeersplanologie is meer subsidie ontvangen dan gebudgetteerd. Deze subsidie is onder andere ingezet voor verkeerseducatie, burgeractivatie en ouderen op de fiets.

3.5 Monumenten en cultuur

Wat wilden we bereiken?

We beschermen en behouden het Woensdrechts cultuurhistorisch erfgoed.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We wijzen nieuwe gemeentelijke monumenten aan.

Stand van zaken

Dit is een doorlopend proces. In 2024 zijn er twee aanwijzingen toegekend en is één aanvraag afgewezen.

We onderzoeken de mogelijkheden om monumenteigenaren te ondersteunen.

Stand van zaken

Op het moment van schrijven is er een subsidieregeling in voorbereiding. Volgens planning wordt hier in het eerste kwartaal van 2025 een bestuurlijk besluit over genomen.

We maken het erfgoed zichtbaar en beleefbaar op basis van de uitgangspunten van het nieuwe erfgoedbeleid.

Stand van zaken

Het zichtbaar en beleefbaar maken van erfgoed gebeurt in samenwerking met het erfgoedplatform. Zo hebben we de open monumentendag georganiseerd en zijn nieuwe gemeentelijke monumenten aangewezen waaraan we in de media aandacht hebben besteed.

Wat geven we uit aan 3.5 Monumenten en cultuur?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Vershil 2024
Baten	43.000	0	43.000	41.285	-1.715
Lasten	-98.537	-206.298	-304.835	-94.287	210.548
Saldo	-55.537	-206.298	-261.835	-53.003	208.832

Wat veroorzaakt het verschil?

De gemeenteraad heeft budget beschikbaar gesteld voor het herstel en behoud van de kerktoeren in Woensdrecht. Dit budget is nog niet uitgegeven.

In 2024 zijn de voorbereidingen voor de uitvoeringsagenda kerken- en erfgoedvisie gestart. De kosten worden in 2025 gemaakt.

3.6 Burger- en overheidsparticipatie

Wat wilden we bereiken?

Meer inwoners betrekken bij initiatieven en inwoners die al met uitvoering bezig zijn enthousiast houden.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We onderhouden een goed netwerk tussen inwoners, ketenpartners en gemeente.

Stand van zaken

Waar mogelijk werken we samen met ketenpartners bijvoorbeeld op het gebied van waterbeheer met het waterschap Brabantse Delta, en Evides. Op het vlak van Groen en Landschap werken we samen met onder meer Natuurmonumenten, Brabants landschap en het Grenspark Kalmthoutse Heide.

We verbinden partners aan elkaar om elkaar te versterken en om van elkaar te leren.

Stand van zaken

Bij burger- en overheidsparticipatie zetten we in op het versterken van de zelfredzaamheid van onze inwoners. Door mensen met elkaar in contact te brengen kunnen onze inwoners samen meer slagkracht ontwikkelen waardoor zij zelf initiatieven kunnen oppakken. Ook vergroot het de sociale synergie waarbij mensen elkaar kunnen helpen bij kleine zorgvragen of zorgbehoeften in de buurt. De organisatie van een dag voor nieuwe inwoners is daarvan een goed voorbeeld waarbij diverse maatschappelijke partijen zich presenteren.

Wat geven we uit aan 3.6 Burger en overheidsparticipatie?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil 2024
Baten	13.396	3.238	16.634	0	-16.634
Lasten	-83.649	-38.732	-122.381	-91.212	31.169
Saldo	-70.253	-35.494	-105.747	-91.212	14.535

Wat veroorzaakt het verschil?

Dorpsplatforms

De resterende middelen van de iDOP-gelden van de kernen Ossendrecht en Woensdrecht zijn in 2024 niet benut en worden doorgeschoven naar 2025.

Leefstijlakkkoord

Het gedeelte van de ontvangen middelen in het kader van het Leefstijlakkkoord is niet volledig uitgegeven en wordt terugbetaald aan het Rijk. Dit veroorzaakt een verschil in zowel de baten als lastenkant.

3.7 Gemeentelijke gebouwen en accommodaties

Wat wilden we bereiken?

We beheren en onderhouden het gemeentelijk vastgoed op het afgesproken conditieniveau overeenkomstig het meerjarenonderhoudsplan gebouwenbeheer 2022-2025.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We zetten in op privatiseren door het (klein) onderhoud weg te leggen bij de huurders van de gemeentelijke gebouwen.

Stand van zaken

We hebben overleg gevoerd met diverse partijen en dit te onderzoeken. Waar mogelijk voeren we deze privatiseringstrajecten in.

Wat wilden we bereiken?

We voeren duurzaamheidsmaatregelen uit volgens de nota verduurzamen van gemeentelijk vastgoed.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Er wordt een begin gemaakt met het plaatsen van zonnepanelen, warmtepompen en het treffen van isolatiemaatregelen bij de gemeentelijke gebouwen, brandweerkazernes, MFC's en verenigingsgebouwen.

Stand van zaken

Dit werkzaamheden liggen op schema conform het uitvoeringsprogramma dat is opgesteld tot 2030. De brandweerkazernes zijn afgerond. Het Gemeentehuis is in een afrondende fase en de MFC's staan in de aankomende periode op het programma.

Wat geven we uit aan 3.7 Gemeentelijke gebouwen en accommodaties?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2024	Begrotings-wijzigingen 2024	Begroting 2024 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2024	Vershil 2024
Baten	156.656	0	156.656	604.534	447.878
Lasten	-995.584	-285.472	-1.281.056	-1.726.057	-445.001
Saldo	-838.928	-285.472	-1.124.400	-1.121.523	2.877

Wat veroorzaakt het verschil?

MFC Kloosterhof Hoogerheide

Vanaf 1 augustus 2023 voert de gemeente, in afwachting van een nieuwe beheerder, zelf de

exploitatie van MFC Kloosterhof uit. De baten en lasten hiervan zijn niet in de begroting 2024 opgenomen. Het beheer wordt uitgevoerd door externe inhuur, wat hogere kosten met zich meebrengt dan personeel in eigen dienst. De administratie met betrekking tot de exploitatie van MFC Kloosterhof wordt momenteel door medewerkers van de gemeente verzorgd. Deze extra personele kosten zijn onder dit product opgenomen. Daarnaast zijn in 2024 de volledige energiekosten over 2024 en de energiekosten van augustus tot en met december 2023 doorbelast welke normaliter als bijdrage in de exploitatiekosten worden verrekend. Er is een overschot op de baten door de bijdrage in exploitatiekosten voor MFC Kloosterhof. Deze bijdrage ontvangen wij nu niet omdat de exploitatie in eigen beheer is. Dit resulteert in een vertekend beeld op de baten en lasten.

Privatisering en uitbreiding MFC De Biezen Putte

De privatisering en uitbreiding van MFC De Biezen in Putte is opgenomen in de Perspectievennota 2024-2027. Sinds het opstellen van deze nota hebben zich ontwikkelingen voorgedaan die de aangevraagde financiële middelen beïnvloeden. Vanwege de lange doorlooptijd van dit traject, mede door de vergunningsprocedure, wordt de uitvoering doorgeschoven naar 2025. De eerder opgestelde kostenraming moet hierdoor worden geactualiseerd. Ook zijn extra middelen nodig voor het aanpassen van de verkeerssituatie en voor nieuwe onderhoudsposten, zoals het vernieuwen van het sanitair. Dit resulteert in een toename van het benodigde investeringsbudget. De investering wordt over 40 jaar afgeschreven.

Uitvoeringsprogramma gebouwenbeheer 2024

Het Meerjarenonderhoudsplan gebouwenbeheer 2022-2025 is in 2021 vastgesteld door de gemeenteraad. Hierin is per jaar een uitvoeringsprogramma opgenomen voor het onderhoud van onze gebouwen. Aangezien de prijzen de afgelopen jaren sterk zijn gestegen, is de verwachting dat dit budget uiteindelijk niet toereikend is. Om de gebouwen op het gewenste conditieniveau te houden, is het belangrijk om het vastgestelde uitvoeringsprogramma te volgen. Het budget voor 2024 is daarom verhoogd, gebaseerd op een indexatie van 13,5%, om het groot onderhoud uit te kunnen voeren.

3.8 Indicatoren

Lokale indicatoren Programma 3. Ruimte

Voor programma 3 bestaan er geen verplichte BBV-indicatoren (meer). Met ingang van de programmabegroting 2020 zijn de verplichte BBV-indicatoren aangevuld met een aantal lokale indicatoren.

Lokale indicatoren	2020	2021	2022	2023	2024
Burgerinitiatieven openbaar gebied					
- Totaal aantal	17	15	26	39	36
- Totaal bedrag	€ 22.127	€ 53.250	€ 23.570	€ 25.569	€ 17.979

Het betreft hier de burgerinitiatieven die uit het bijbehorende budget zijn bekostigd. Initiatieven worden vaak ook uit andere budgetten betaald.

